

Nr 95.

Av herr **Lövgren**, om anslag till en experimentverksamhet i syfte att ur skogsprodukter utvinna motorbränsle.

Vid förlidet års riksdag väckte undertecknad en motion, nr 105 i andra kammaren, om beviljande av förslagsvis 500,000 kronor för en allmän undersökning angående möjligheten att ur ved eller vedavfall framställa sådana flytande produkter, som kunna användas till motorbränslen.

Motionen rönt riksdagens välvilliga behandling och i skrivelse till Kungl. Maj:t anhöll riksdagen om en allsidig utredning av frågan.

Då jag föregående år väckte denna min motion, var jag icke informerad om vissa av de försöksarbeten, som på olika håll inom landet pågingo inom detta område, vilka försöksarbeten sedermera kommit till min kännedom. Hade jag då haft kännedom om dessa försöksarbeten, skulle jag direkt ha inriktat min motion på ett understödjande av dessa i den mån det visat sig skäligt och erforderligt, då jag anser denna angelägenhet icke blott synnerligen viktig utan även högst brådskande.

Förutom den försöksserie, som understöddes av ingenjörsvetenskapsakademien och som avser att i första hand ur bokved framställa sådana produkter som bl. a. kunna lämpa sig för motorbränsle (Perstorsmetoden), har ett annat intressant förfarande inrapporterats till mig med i huvudsak liknande uppgift. Detta förfarande avser att ur avfallsluten från cellulosafabriker — liksom även ur såväl barr- som lövved — framställa produkter, vilka ävenledes, förutom annan användning, kunna tjäna som motorbränsle (lutmetoden).

Vad först anläggningen i Perstorp beträffar har denna numera kommit så långt, att om icke densamma kommit i drift, så kan detta förväntas ske inom den allra närmaste tiden. Emellertid förefaller det som om denna anläggning och de metoder, som där användas med hänsyn icke minst till utgångsmaterialets — bokved — begränsade förekomst, måste anses bliva av relativt begränsad betydelse för vårt lands förseende med motorbränsle.

Lutmetoden åter äger praktiskt taget obegränsad tillgång på utgångsmaterial — avfallslutarna — och följaktligen borde en framställning av motorbränsle ur dessa kunna beräknas nå en sådan omfattning, att en dylik framställningsmetod blir av den största allmänna och nationalekonomiska betydelse för vårt land.

Produkter framställda enligt lutmetoden hava hittills endast kunnat åstadkommas i mindre kvantitet eftersom framställning endast har skett laboratoriemässigt men dessa produkter hava dock varit föremål för ingående undersökningar bl. a. vid tekniska högskolan och vid kungl. flygförvaltningen med synnerligen erkännansvärda resultat. Det synes vara ett allmänt intresse, att

dessa laboratorieförsök nu kunna fortsättas i större skala för att därigenom dels kontrollera metodens lämplighet vid stordrift, dels även vidtagna ingående prov avseende produktens olika användningsområden.

Då riksdagen tidigare visat sitt stora intresse för hithörande frågor bl. a. genom anslag vid skilda tillfällen till utformandet av Perstorpsmetoden, synes det desto mer berättigat, att även för den av mig omnämnda lutmetoden lämnas ett sådant stöd, att densamma blir föremål för motsvarande utvecklingsmöjligheter och kontrollerande undersökningar, så mycket mer som, enligt vad jag ovan anfört, lutmetoden kan innebära en effektiv lösning av bränsleproblemet.

De kostnader, som skulle bli förbundna med fortsatta experiment och undersökningar, äro närmast att hänföra till byggandet av en försöksanläggning i halvstor skala, vilka kostnader för en komplett fabrik inkl. driftskostnader belöpa sig till c:a 250,000 kr.

Bland de statliga myndigheter, vilka i främsta rummet äro intresserade av denna tillverkning, må nämnas kungl. marinförvaltningen, som redan utarbetat en metod för oljor ur skiffer, kungl. flygförvaltningen och kungl. arméförvaltningen. Det förefaller därför vara en lämplig anordning, därest dessa myndigheter, som äga ett direkt intresse av en inhemsk framställning av flyg- och bilmotorbränsle samt brännolja, utöva kontroll över användningen av anslagsmedlen genom av dem utsedda personer, vilka personer även kunna följa såväl försöksanläggningens drift som undersökningen av därstädes erhållna produkter.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag,

att riksdagen för i motionen angivet syfte anslår ett belopp av 250,000 kr., varvid återbetalningsskyldighet till staten skall gälla, därest metoden skulle visa sig ekonomiskt bärkraftig, och då genom erhållen vinst å rörelsen, samt

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om uppdrag åt kungl. flygförvaltningen, kungl. marinförvaltningen och kungl. arméförvaltningen att genom utsedda representanter följa dessa undersökningar.

Stockholm den 20 januari 1938.

O. W. Lövgren.